

An Cód maidir le Cumarsáidí Tráchtála do Leanáí

Lúnasa 2013

Réamhrá	3
1. Cuspóirí	4
2. Sainmhínithe	4
3. Sceidealú	6
4. Comhlíonadh agus Measúnú	6
5. Luachanna Sóisialta	6
6. Easpa taithí agus Saontacht	7
7. Brú Míchuí	8
8. Cosaint Speisialta do Leanáí	9
9. Sábháilteacht Ghinearálta	10
10. Foréigean	10
11. Réim Bia agus Cothú	11
12. Freagracht Tuismitheoirí	12
13. Carachtair i gCláir	12
14. Fógraíocht do Leanáí, Urraíocht do Leanáí agus Suíomh Táirgí do Leanáí	13
15. Toirmisc agus Srianata	13
Aguisíní	15

Réamhrá

Forálann Alt 42 den Acht Craolacháin 2009 mar seo a leanas:

(1) Déanfaidh an tÚdarás, de réir an ailt seo, cód nó cóid lena rialófar caighdeáin agus cleachtais (“cóid craolacháin”) a bheidh le comhlíonadh ag craoltóirí a ullmhú agus, ó am go ham de réir riachtanas na hócáide, a athmheas.

(2) Déanfar a fhoráil le cóid chraolacháin—

(g) maidir le fógraíocht, bunábhar teilishiopadóireachta, urraíocht agus cineálacha eile cuir chun cinn tráchtála a úsáidtear in aon seirbhís craolacháin, go háirithe fógraíocht agus gníomhaíochtaí eile den sórt sin a bhaineann le nithe ar dóigh dóibh a bheith ina ndíol suime do leanaí go díreach nó go neamhdhíreach, go ndéanfaidh siad leasanna leanaí a chosaint ag féachaint go háirithe do leasanna leanaí i gcoitinne ó thaobh sláinte an phobail de.

Rinne Údarás Craolacháin na hÉireann Cóid maidir le Cumarsáidí Tráchtála dp Leanai (an Cóid) a fhorbairt de réir a chuid oibligeáidí reachtúla.

Scóip

Beidh feidhm ag an gCód go sainiúil maidir le cumarsáidí tráchtála a chuireann táirgí, seirbhísí nó gníomhaíochtaí chun cinn a meastar go mbeadh spéis faoi leith ag leanaí iontu agus/nó a chraoltar le linn agus idir chlár do leanaí i.e. cumarsáidí tráchtála do leanaí.

Dlínse

Ní mór do chraoltóirí laistigh de dhlínse Phoblacht na hÉireann forálacha an Chóid a chomhlíonadh. Ní bheidh feidhm aige maidir le seirbhísí eile a fhaightear go coitianta sa Stát seo ach atá ceadúnaithe sa Ríocht Aontaithe nó i ndlínsí eile.

Gearáin

Féadfaidh aon duine den lucht féachana / éisteachta gearán a dhéanamh má tá sé/sí míshásta leis an gcaoi a bhfuil an Cóid seo á chomhlíonadh ag craoltóir. Tá tuilleadh eolais faoin bpróiseas gearán le fáil ach dul go dtí www.bai.ie nó glaoch a chur ar 01 6441200.

Treoir

Tá eolas breise maidir leis an gCód seo ar fáil sna Treoirnótaí atá ar fáil ag www.bai.ie. Ní chuireann an tÚdarás seirbhís imréitigh cóipe ar fáil do chraoltóirí, d’fhógróirí nó don phobal i gcoitinne.

Tiocfaidh an Cóid seo i ngníomh ar an 2 Meán Fómhair 2013.

1. Cuspóirí

Is iad cuspóirí an Chóid:

- Cosaint a thabhairt do leanaí ó chumarsáidí tráchtála atá míchuí agus/nó díobhálach;
- Admháil go bhfuil so-ghabháltacht áirithe i leanaí ach go hairithe agus a chinntiú nach mbaineann cumarsáidí tráchtála mí-úsáid as an tsoghabháltacht sin;
- Cinntiú go mbíonn cumarsáidí tráchtála cothrom agus go gcuireann siad an táirge nó an tseirbhís atá á chur chun cinn i láthair ar bhealach gur féidir le leanaí é a thuiscint go héasca agus nach dtugann ionchas míréadúil maidir le hacmhainní agus tréithe an táirge nó na seirbhíse atá á chur chun cinn, agus;
- Treoir ghlan shoiléir a sholáthar do chraoltóirí, fógróirí, tuismitheoirí, caomhnóirí agus do leanaí maidir leis na gcaighdeáin gur féidir leo a bheith ag súil leo ó chumarsáidí tráchtála ar sheirbhísí craoltóireachta Éireannacha.

2. Sainmhínte

- (a) Ciallaíonn **leanbh** aon duine faoi bhun 18 bliain d'aois agus ba chóir aon tagairt do **leanaí** a fhorléiriú dá réir sin.

Aithníonn an Cód an prionsabal go dteastaíonn leibhéil éagsúla chosanta ó leanaí d'aoiseanna éagsúla, go háirithe leanaí faoi bhun 6 bliana d'aois, iadsan atá faoi bhun 13 bliana d'aois agus iadsan atá os cionn 15 bliana d'aois. Le go mbeidh feidhm phraiticiúil ag an bprionsabal sin, sonraítear prionsabail ghinearálta sa Chód a bhfuil feidhm acu maidir le cumarsáidí tráchtála do leanaí agus a shonraíonn roinnt beart cosanta a bhaineann le leanaí faoi bhun 6 bliana d'aois agus iad atá faoi bhun 15 bliana d'aois. Sonraítear go han-soiléir na forálacha a bhaineann le gach ceann de na haoisghrúpaí sin.

- (b) Chun críocha an Chóid seo, is iad na sainmhínte ar na cineáil éagsúla cumarsáidí tráchtála sa **Chód Ginearálta maidir le Cumarsáidí Tráchtála** a bheidh i bhfeidhm:-

- Fógraíocht;
- Urraíocht;
- Cumarsáidí Tráchtála atá Míthreorach, Comparáideach, Rúnda agus Fothairseachúil;
- Teileashiopadóireacht;
- Suíomh Táirgí ar an dTeilifís;
- Fógraíocht Fhíorúil, Idirghníomhach agus Scáileán Roinnte.

- (c) Ciallaíonn **cumarsáidí tráchtála** íomhánna, a bhfuil fuaim leo nó nach bhfuil, agus fógraí raidió, a bhfuil sé mar aidhm acu táirgí, seirbhísí nó íomhá d'eintiteas nádúrtha nó dlíthiúil a bhfuil gníomhaíocht gheilleagrach ar bun acu a chur chun cinn ar bhealach díreach nó go hindíreach. Bíonn íomhánna agus fógraí raidió den chineál sin ag gabhail le clár nó mar chuid de chlár ar son íocaíochta nó ar son comaoine den chineál sin, nó ar mhaithe le féin-phoiblíocht. Áirítear mar chineáil cumarsáidí tráchtála, inter alia, fógraíocht, urraíocht, teilishiopadóirecht agus suíomh táirgí, ach ní áirítear leo fógraí seirbhísí pobail agus feachtais carthanachta a craoltar iad saor in aisce.
- (d) Ciallaíonn **Cumarsáidí Tráchtála do Leanaí** cumarsáidí tráchtála a chuireann chun cinn táirgí, seirbhísí nó gníomhaíochtaí a meastar go mbeadh spéis faoi leith ag leanaí iontu agus/nó a chraoltar le linn agus idir chlár do leanaí.
- (e) Ciallaíonn **Fógraíocht do Leanaí, Urraíocht do Leanaí agus Suíomh Táirgí do Leanaí** fógraíocht, urraíocht agus suíomh táirgí (mar atá sainmhínithe sa Chód Ginearálta maidir le Cumarsáidí Tráchtála) a chuireann chun cinn táirgí, seirbhísí nó gníomhaíochtaí a meastar go mbeadh spéis faoi ag leanaí iontu agus/nó a chraoltar le linn agus idir chlár do leanaí.
- (f) Is ionann **cláir do leanaí** agus cláir a dtugtar an t-ainm sin orthu de ghnáth nó a bhfuil níos mó ná 50% dá lucht féachana faoi bhun 18 bliain d'aois. I gcás go luaitear go mbeidh feidhm ag forálacha an Chóid maidir le daoine atá faoi bhun 15 bliain d'aois, iadsan atá faoi bhun 13 bliana d'aois nó faoi bhun 6 bliana d'aois, is amhlaidh a bheidh feidhm ag na forálacha sin i gcás (i) fógraíocht atá dírithe ar na haoisghrúpaí sin, (ii) fógraíocht a chraoltar le linn clár a bhfuil níos mó ná 50% dá lucht féachana sna haoisghrúpaí sin.
- (g) Ciallaíonn **bia HFSS** an bia sin a meastar a lán saille, salainn nó siúcra a bheith ann i gcomhréir leis an tSamhail maidir le Cothaithigh a Phróifíliú arna hullmhú ag an nGníomhaireacht um Chaighdeán Bhia sa Ríocht Aontaithe – Samhail mar atá glactha ag an BAI.¹
- (h) Is **carachtair cláir** iad carachtair agus pearsantachtaí ó chlár do leanaí a bhfuil craoladh reatha á dhéanamh orthu ar sheirbhísí dúchasacha agus atá á n-úsáid chun táirgí nó seirbhísí a chur chun cinn i gcumarsáidí tráchtála do leanaí. Sa chás seo ciallaíonn 'reatha' cláir rialta a bhfuil sé i gceist go gcráolfar arís iad sa chéad séasúr craolta eile.

¹ Tugtar léargas in Aguisín 2 ar an tSamhail maidir le Cothaithigh a Phróifíliú agus ar an gcaoi ar cheart í a chur i bhfeidhm.

- (i) Is **carachtair cheadúnaithe** iad carachtair agus pearsantachtaí a bhfuil sé ceadúnaithe iad a léiriú i gcumarsáid tráchtála ach nach bhfuil aon bhaint díreach acu leis an táirge nó leis an tseirbhís atá á chur chun cinn. Áirítear le carachtair cheadúnaithe agus pearsantachtaí ó eisiúintí cineama, chluichí físeáin agus araile.

3. **Sceidealú**

Sainmhínítear clár do leanaí ag tagairt don chineál cláir agus/nó do phróifíl aoise na ndaoine a mbreathnaíonn air nó a n-éisteannt leis an gclár i.e. cláir a bhfuil próifíl lucht féachana/éisteachta acu ina bhfuil 50% díobh faoi bhun 18 bliana d'aois. Nuair atá cumarsáidí tráchtála á sceidealú acu, comhlíonfaidh craoltóirí na treoirlínte eistithe ag an BAI agus a dhéanfar nuashonrú orthu ó am go chéile.

4. **Comhlíonadh agus Measúnú**

1. Ní mór do chraoltóirí forálacha an Chóid a chomhlíonadh.
2. Déanfar cumarsáidí tráchtála do leanaí a bhreithniú ina n-iomlán agus i gcomhthéacs i gcoinne na bhforálacha atá ináirithe sa Chód seo. Beidh na tosca comhthéacsúla seo a leanas i bhfeidhm:-
 - Am a chraolta
 - An cineál cláir
 - An cineál cainéil/seirbhíse
 - Nádur an táirge nó na seirbhíse
 - Sprioclucht féachana/éisteachta an táirge nó na seirbhíse
 - Próifíl dhóchúil an lucht féachana/éisteachta atá ag breathnú ar an gclár nó ag éisteacht leis
3. Comhlíonfaidh craoltóirí an Cód ó thaobh ábhair agus brí de.

5. **Luachanna Sóisialta**

1. Ní dhéanfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí dochar morálta, meabhrach nó fisiciúil do leanaí.
2. Ní léireodh cumarsáidí tráchtála do leanaí réimse luachanna a thagann salach ar chaighdeán mhorálta agus eiticiúla agus ar ilchineálacht shocháí chomhaimseartha na hÉireann. Léireoidh siad meas ar dhínt an duine agus ní dhéanfaidh said idirdhealú ó thaobh inscne, stádas pósta, stádas teaghlaigh, claonadh gnéasach, creideamh, aois, míchumas, cine nó comhaltas den Lucht Siúil. Ní bheidh said maslach do dhearcadh reiligiúnach nó polaitiúil ná ní spreagfaidh siad iompar a dhéanfaidh díobháil don dtimpeallacht. Beidh meas ar phrionsabal an chomhionannais agus seachnóidh siad steiréitíopaí inscne a chruthú nó dushaothrú nó díspeagadh a dhéanamh ar fhir, ar mhná nó ar leanaí.

F/18

3. Ach amháin i gcás go chuirtear a mhalairt in iúl, ní mór do chumarsáidí tráchtála do leanaí a thagann laistigh de scóip an Chóid seo Míreanna 3.1, 3.2, agus 3.3 den Chód Ginearálta maidir le Cumarsáidí Tráchtála a chomhlíonadh. **F/18**

6. Easpa taithí agus Saontacht

1. Ní dhéanfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí buntáiste de shaontacht nádúrtha nó den bhraistint dílseacht atá ag leanaí. Ní dhéanfar, trí leid, trí fhaillí, trí dhébhríocht nó trí mhaíomh áibhéalach, míthreoir ná dallamullóg a chur ar leanaí, nó ní bhainfear mí-úsáid as muinín nó easpa eolais na leanaí. Ní bhainfear mí-úsáid as an eagla nó, gan údar fóna a bheith leis, ní bhainfear úsáid as. **F/18**

Cur i Láthair Fíriciúil

Déanfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí an méid seo a leanas:

2. Taispeánfaidh siad go soiléir cé acu na páirteanna, píosaí nó gabhálais atá ináirithe mar chuid den táirge nó den tseirbhís agus déanfaidh siad idirdhealú idir iad sin agus na cinn nach féidir iad a fháil ach amháin ar chostas breise. **F/18**
3. Cinnteoidh siad go mbíonn teachtaireachtaí ar an scáileáin agus ‘cló beag’ soiléir, simplí agus soléite agus go bhfanann siad ar an scáileán fada go leor chun go mbeidh ar chumas páiste iad a léamh. **F/15**
4. Tabharfaidh siad tuiscint do leanaí ar mhéid iarmhír an táirge. **F/15**
5. Taispeánfaidh siad go soiléir nuair atá gá le ceallraí leis an táirge a chur ag obair agus an gcuirtear iad sin ar fáil in éineacht leis an dtáirge nó nach gcuirtear. **F/15**
6. Léireoidh siad go soiléir nuair is gá táirge a chur le chéile agus an leibhéal aoise atá de dhíth go hiondúil chun an táirge a chur le chéile. **F/15**
7. Seachnóidh siad aon fhriotal, cleasanna físe nó radhairc shamhalta a úsáid a d’fhéadfadh meascán mearaí a chur ar leanaí nó a thabharfadh orthu creidiúint go bhfuil acmhainní nó tréithe ag baint le táirge nó le seirbhís nach ann dóibh dáiríre. **F/15**
8. Ní dhéanfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí i gcás bréagán nó sealúchas leanaí comparáidí díreacha idir leaganacha atá ann cheana agus leaganacha/samhlacha ‘feabhsaithe’ den táirge, fiú má tá bunús maith lena leithéid a mhaíomh.² **F/15**
9. Cuirfidh siad aon teachtaireachtaí ar an scáileán nó cló beag in iúl le focail ó bhéal lena chinntiú go dtuigeann leanaí ag an aois sin an teachtaireacht sin. **F/6**

² Is táirgí iad sin a d’fhéadfaí a bheith ag súil go reasúnach go mbeidís ina seilbh ag páisti faoi bhun 15 bliana d’aois.

Praghas an Táirge/na Seirbhíse

Maidir leis an gcaoi a chuirtear praghas an táirge nó na seirbhíse i gcumarsáidí tráchtála do leanaí i láthair, beidh na rialacha seo a leanas i bhfeidhm:

10. I gcás go luaitear praghas, is é an praghas euro a luafar, CBL agus aon táillí breise nó gaolmhara san áireamh. **F/18**
11. Má tá an praghas ag brath ar earra eile a cheannach, caithfear an méid sin a chur in iúl go soiléir sa chumarsáid tráchtála. **F/18**
12. Má tá líon earraí nó seirbhísí éagsúla sa chumarsáid tráchtála do leanaí, agus má tharraingtear aird ar an bpraghas atá ar earra/earraí ar leith, caithfear a chur in iúl go soiléir gur don earra/do na hearraí sin amháin atá an praghas ag tagairt. **F/18**
13. Má luaitear 'bronnánais saor in aisce' nó tairiscintí i gcumarsáid tráchtála do leanaí, ní mór na téarmaí agus na coinníollacha cáilithe go léir a shonrú freisin, m.sh. aon teorainn ama atá i bhfeidhm, an líon táirgí is gá a cheannach, cá mhéad scaoilteog a chaithfear a bhailiú etc. Níl sé ceadaithe do chumarsáidí tráchtála do leanaí duaiseanna ná bronnánais a thairiscint do leanaí as ucht tuilleadh custaiméirí a mhealladh chun an táirge nó an tseirbhís a cheannach. **F/18**
14. Cuirfear an praghas i láthair i gcló soiléir simplí soléite agus, i gcásanna cuí, déarfear amach mar chuid den fhuaimrian é. **F/15**
15. Ní dhéanfaidh na focail a úsáidtear chun an praghas a chur in iúl costas an táirge a íoslaghdú, m.sh. trí fhocail ar nós 'níl air ach X' nó 'díreach X' a úsáid. **F/15**
16. Maidir le bréagáin chostasacha, luafar a bpraghas sa chumarsáid tráchtála do leanaí. Ní mheastar bréagán a bheith costasach más féidir an bréagán agus aon ghabháilais riachtanacha a cheannach ar ghnáthphraghas atá níos ísle ná figiúr a shonraíonn an BAI ó am go ham. €30 an figiúr atá i gceist faoi láthair ach tá sé sin faoi réir athbhreithnithe. **F/15**

7. Brú Míchuí

1. Ní bheidh aon achainí dhíreach in aon chumarsáid tráchtála do leanaí ag tathaint ar leanaí iarraidh ar dhaoine fásta na táirgí nó na seirbhísí atá á bhfógairt a cheannach dóibh. **F/18**
2. Níor chóir do chumarsáidí tráchtála do leanaí tabhairt le fios go gcuirfidh seilbh ar tháirge nó ar sheirbhís an páiste nó a theaghlach/a teaghlach ar chéim níos airde, bíodh sin go fisiciúil, go sóisialta nó go siceolaíoch ná daoine eile. **F/18**

3. Ní ceadmhach do chumarsáidí tráchtála do leanaí a thabhairt le fios go mbeadh an páiste nó an teaghlach níos suaraí ná daoine eile, nó go mbeifear ag magadh orthu nó ag déanamh beag díobh toisc nach bhfuil táirge nó seirbhís áirithe acu. Ní thabharfaidh siad le fios go bhfuil sé d'acmhainn ag gach teaghlach an táirge nó an tseirbhís a cheannach. **F/18**
4. Ní mór do chumarsáidí tráchtála do leanaí a bheith an-chúramach an impleacht a sheachaint go gcabhróidh úsáid nó seilbh táirge nó seirbhíse le páiste cairde a dhéanamh nó go gcuirfidh sé leis an meas atá air/uirthi nó a mhalairt. **F/18**
5. Níor chóir go mbeadh aon pháiste imníoch faoina fhiúntas féin, faoina dhílseacht ná faoina íomhá phearsanta de bharr cumarsáide tráchtála do leanaí. **F/18**

8. Cosaint Speisialta do Leanaí Táirgí/Seirbhísí á moladh ag leanaí

1. Níl sé ceadaithe leanaí a úsáid i gcumarsáidí tráchtála do leanaí chun tuairim a thabhairt ar tháirgí nó chun táirgí a mholadh ach amháin i gcás go bhfuil sé réasúnta a bheith ag súil go n-úsáidfeadh na leanaí féin na táirgí sin nó go mbeadh spéis de ghnáth acu féin iontu.

Tá sé ceadmhach do leanaí páirt a ghlacadh i gcumarsáidí tráchtála do leanaí le haghaidh táirgí do dhaoine fásta má tá leanaí ina ngné nádúrtha den timpeallacht atá á léiriú nó má tá siad riachtanach chun úsáid an táirge nó na seirbhíse a mhíniú nó a thaispeáint. **F/18**

Leanaí á Léiriú ar Bhealach Gáirsiúil

2. Níl sé ceadmhach do chumarsáidí tráchtála do leanaí aon pháiste a léiriú ar bhealach gáirsiúil nó aon imní a chur ar leanaí maidir leis an gcuma atá ar a gcoirp. **F/18**

Príobháideachas agus Soláthar Faisnéise

3. Ní iarrfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí ar leanaí eolas príobháideach a sholáthar fúthu féin, faoina dteaghlach nó faoina gcairde, ach amháin má tá an chumarsáid tráchtála ina cuid d'fheachtas a bhaineann lena sábháilteacht, sláinte nó lena leas. I gcás go n-úsáidtear an nós seo ba chóir do chumarsáidí tráchtála do leanaí a chur in iúl, oiread agus atá réasúnta, go gcaithfidh an páiste cead a fháil ó dhuine fásta sula seachadaítear an t-eolas. **F/18**

Daoine fásta ag cur i gcéill gur leanaí iad

4. Maidir le daoine fásta i gcumarsáidí tráchtála do leanaí ag cur i gcéill gur leanaí iad, níl sé ceadmhach aon mhasla ná díspeagadh a dhéanamh ar dhínit leanaí. **F/18**

9. Sábháilteacht Ghinearálta

1. Ní thabharfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí spreagadh do leanaí iad féin a chur i mbaol, ná dul isteach in áiteanna coimhthíocha ná labhairt le strainséirí. **F/18**
2. I gcumarsáidí tráchtála do leanaí, níl sé ceadaithe leanaí a thaispeáint i ndálaí a bhfuil contúirt mhorálta nó fhisiceach ag baint leo, ná leanaí a léiriú á n-iompar féin ar shlí chontúirteach sa bhaile nó lasmuigh, ach amháin i gcás gurb é aonchuspóir na cumarsáide tráchtála an tsábháilteacht a chur cinn. **F/18**
3. Léireoidh cumarsáidí tráchtála do leanaí an trealamh cuí sábháilteachta á úsáid ag leanaí agus iad ag cloí le gach riail sábháilteachta a bhaineann le linn dóibh a bheith i mbun gníomhaíochtaí ina mbíonn a leithéid de dhíth, agus daoine fásta ag faire orthu, más cuí, mar shampla le linn do leanaí a bheith ina bpaisinéirí i bhfeithiclí, nó le linn dóibh a bheith ag siúl ar na sráideanna, ag rothaíocht, ag lannrolláil, ag clársclátáil, ag snámh, ag marcaíocht ar chapall nó a bheith i mbun spóirt uisce. **F/18**
4. Níor chóir do chumarsáidí tráchtála do leanaí leanaí a léiriú ag úsáid an idirlín gan maoirsiú chuí a bheith á déanamh orthu ag daoine fásta **F/18**
5. Níor chóir leanaí a thaispeáint i gcumarsáidí tráchtála do leanaí ag úsáid nó in aice le substaintí contúirteacha, mar shampla lasáin, gairis gháis, peitreal, substaintí áirithe tí, ná cógais a bheith ina seilbh nó a bheith á ndáileadh acu gan mhaoirsiú cuí ó dhaoine fásta. **F/15**

lompar

6. I gcumarsáidí tráchtála do leanaí níor chóir leanaí a spreagadh chun páirt a ghlacadh, ná níor chóir iad a thaispeáint agus páirt á ghlacadh acu, in iompar frithshóisialta, go háirithe bulaíocht nó magadh faoi leanaí eile nó leanaí eile a chiapadh, ach amháin i gcás gurb é aonchuspóir na cumarsáide tráchtála dímhóladh a dhéanamh ar iompar den chineál sin. **F/18**
7. Ní dhéanfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí aon díspeagadh ar an oideachas ná ní thabharfaidh siad le fios gur dea-thréithe iad ionsaitheacht nó saint. **F/18**

10. Foréigean

1. Go hiondúil, mar phrionsabal, níor chóir go mbeadh foréigean nó radhairc a chuirfeadh as do leanaí á dtaispeáint i gcumarsáidí tráchtála do leanaí. **F/18**
2. I gcásanna ina bhfuil sé riachtanach radhairc fhoréigneacha a chur sa chumarsáid tráchtála, mar chuid de theachtaireacht sheirbhís phoiblí, nó chun an táirge nó an tseirbhíse a thaispeáint, ní mór sceidealú freagrach a dhéanamh lena chinntiú nach gcuireann cumarsáidí tráchtála do leanaí den chineál sin as do leanaí den aoisghrúpa seo. **F/6**

11. Réim Bia agus Cothú

1. Ní mór do chumarsáidí tráchtála do leanaí a bheith freagrach maidir leis an gcaoi a gcuirtear bia i láthair. Níor chóir go spreagfaidís stíl mhíshláintiúil mhaireachtála ná nósanna itheacháin nó ólacháin ar nós caitheamh neamh-mheasartha, itheachán iomarcach nó neamhshrianta. **F/18**
2. Aon chumarsáidí tráchtála do leanaí ina gcuirtear tráthanna béile i láthair, ba chóir dóibh ról an táirge nó na seirbhíse laistigh de réim chothrom bia a léiriú go soiléir agus go leordhóthanach. **F/18**
3. Aon chumarsáidí tráchtála do leanaí, ní ceadmhach dóibh aon eolas míthreorach nó mícheart a léiriú i dtaobh an méid cothú atá i dtáirge. Ní ceadmhach dóibh comparáidí míthreoracha nó míchearta idir bianna a dhéanamh. Ní ceadmhach dóibh a chur in iúl gur féidir bianna áirithe a chur in ionad torthaí agus/nó glasraí nó gur féidir leo áit na mbianna sin a ghlacadh. **F/18**

Cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS

Beidh na rialacha seo a leanas i bhfeidhm maidir le cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS.

4. Ní cheadaítear cumarsáidí tráchtála ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS i gcláir do leanaí arna sainmhíniú sa Chód seo. **F/18**
5. Ní ceadmhach carachtair cheadúnaithe a úsáid i gcumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS. **F/18**
6. Ní cheadaítear maíomh i dtaobh sláinte nó cothú i gcumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS. **F/13**
7. Ní ceadmhach tairiscintí promóisin a úsáid i gcumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS. **F/13**

Mearbhia agus Milseogra

8. Ní mór do gach cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí, ionaid agus/nó brandaí mearbhia teachtaireacht fuaime nó amhairc a thaispeáint a deir 'ba chóir meánaíocht a dhéanamh ar ithe an táirge seo agus é a ithe mar chuid de réim chothrom bia'. Sainmhínítear 'mearbhia' mar 'bia lena mbaineann tréithe aitheanta mearbhia agus/nó bia saor cócaráilte a ullmhaítear agus a dháiltear go tapa agus a bhfuil fáil air go saoráideach lena cheannach ag páistí'. Ní chuimsítear leis an sainmhíniú sin bia ullmhaithe saoráideach ná bia a cheannaítear lena ullmhú agus a chócaráil sa bhaile a thabhairt san áireamh. Sa chás sin, ní thagraíonn mearbhia don mhéid ama atá de dhíth leis an mbia a réiteach ach don luas agus don tsaoráid lenar féidir an bia a fháil agus a ithe. **F/18**

9. Cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí milseogra, ní mór dóibh teachtaireacht fuaimhe nó amhairc a thaispeáint a deir ‘is féidir le sneaiceáil ar bhianna agus ar dheochanna siúcruála damáiste a dhéanamh do na fiacla.’ Áirítear le ‘milsheogra’ sa chás sin siúcra, mil, subha, barraí clúdaithe le seacláid (seachas brioscaí), milseogra neamhsheacláide – e.g. barraí gránacha – agus milseoirí saorga.³Áirítear deochanna carbónáitithe, ní áirítear uisce anseo. **F/18**

Pearsana Cáiliúla

10. Ní ceadmhach do chumarsáidí tráchtála do leanaí pearsana cáiliúla nó réaltaí spóirt a léiriú ná tagairt a dhéanamh do na daoine sin ar mhaithe le táirgí bia nó dí a chur chun cinn (ar a n-áirítear táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS), ach amháin i gcás gur cuid d’fheachtas sláinte nó oideachais í an chumarsáid tráchtála sin. Sa chás seo, is ionann pearsana cáiliúla agus daoine a bhfuil an-cháil orthu nó a dtugtar ómós dóibh agus/nó aithne ag páistí orthu. Ní áirítear orthu daoine nó carachtair a gcuireann páistí aithne orthu de bhrí go bhfuil siad páirteach i gcumarsáidí tráchtála, agus dá bhrí sin amháin. **F/15**
11. Comhlíonfaidh craoltóirí na treoracha a eiseoidh an tÚdarás ó am go ham, maidir leis an gcuid seo den gCód.

12. Freagracht Tuismitheoirí

Is ar thuismitheoirí agus ar chaomhnóirí is mó atá freagracht as a gcuid leanai, ach ba chóir dóibh siúd atá freagrach as cumarsáidí tráchtála, craoltóirí san áireamh, tacú leis an gcaidreamh idir tuismitheoirí/caomhnóirí agus leanai trí sceidealú freagrach a dhéanamh agus gan baint d’údarás, d’fhreagracht nó de bhreithiúnas na dtuismitheoirí nó na gcaomhnóirí maidir le hábhar na gcumarsáidí tráchtála do leanaí. Clúdaíonn seo plotaí a spreagann leanaí chun cluain nó dallamullóg a chur ar dhaoine fásta chun go gceannóidh nó go soláthróidh siad an táirge nó an tseirbhis atá á chur chun cinn. Ní thabharfaidh cumarsáidí tráchtála do leanaí le fios go bhfuil tuismitheoir nó duine fásta a cheannaíonn nó a sholáthraíonn táirge nó seirbhis don pháiste níos fearr, níos cliste nó níos flaitiúla ná duine nach ndéanann é sin. **F/18**

13. Carachtair i gCláir

Ní ceadmhach úsáid a bhaint as carachtair ná as pearsana, ó chláir do leanaí atá á gcráoladh faoi láthair ar sheirbhísí dúchasacha, chun táirgí nó seirbhísí (ar a n-áirítear táirgí agus/nó seirbhísí HFSS) a chur chun cinn i gcumarsáidí tráchtála do leanaí. Sa chás seo ciallaíonn ‘faoi láthair’ cláir rialta atá le cráoladh arís sa chéad séasúr craolacháin eile.

Níl feidhm ag an bhforáil seo maidir le cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí, imeachtaí nó seirbhísí a bhaineann go díreach leis na cláir ar a mbíonn na carachtair nó na pearsana sin le feiceáil de ghnáth.

³Tá an sainmhíniú sin ar ‘milsheogra’ i gcomhréir le sainmhíniú Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann. Déantar na samplaí a aicmiú de réir catagóirí AE arna sainmhíniú ag na Comhphobail Eorpacha. Féach Treoirnóta Uimh. 2 ó Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann (2001) maidir le hAicmiú AE ar Bhia, lch. 15. Chun soiléiriú breise a fháil ar na bia-ábhair atá sonraithe, féach FSAI (2001) – Aguisín 1, lch. 44.

I gcás cumarsáidí tráchtála do leanaí ar son táirgí, imeachtaí nó seirbhísí a bhaineann go díreach leis an gclár do pháistí, ní ceadmhach iad sin a chraoladh ar feadh dhá uair an chloig roimh thús an chláir atá i gceist nó go ceann dhá uair an chloig ina dhiaidh. **F/18**

14. Fógraíocht do Leanaí, Urraíocht do Leanaí agus Suíomh Táirgí do Leanaí

1. Ach amháin nuair a chuirtear a mhálairt in iúl, comhlíonfaidh fógraíocht do leanaí, urraíocht do leanaí agus suíomh táirgí do leanaí a thagann laistigh de scóip an Chóid seo Alt 4 (Rialacha maidir le Fógraíocht agus Teilisiopadóireacht), Alt 6 (Rialacha maidir le hUrraíocht) agus Alt 7 (Suíomh Táirgí ar an dTeilifís) den Chód Ginearálta maidir le Cumarsáidí Tráchtála. **F/18**
2. Ní mór fógraíocht do leanaí a dheighilt go soiléir ó ábhar cláir agus ní cheadaítear inti sliochtanna ó chláir do leanaí a d'fhéadfadh an t-irdhealú idir fhógraíocht agus ábhar cláir a dhéanamh míshoiléir. **F/18**
3. Níl sé ceadaithe fógraíocht do leanaí ar théama na Nollag a chraoladh roimh 1 Samhain in aon bhliain. Is é atá i gceist le fógraíocht do leanaí ar théama na Nollag ná fógraíocht ina bhfuil tagairtí, amhairc nó fuaime, don Nollaig. **F/18**
4. Níl cead cur isteach le fógraíocht ar chlár do leanaí a bhfuil aga sceidealaithe aige de níos lú ná 30 nóiméad. Is féidir fógraíocht a chur isteach uair amháin le linn gach 30 nóiméad sceidealaithe i gclár a bhfuil aga sceidealaithe aige de 30 nóiméad nó níos faide. **F/18**
5. Níl sá ceadaithe lógónna lucht urraithe a thaispeáint le linn míreanna eagarthóireachta de Chláir do Leanaí. **F/18** (Beidhm feidhm ag an rialail seo ó 1 Eanáir 2011)
6. Níl sé ceadmhach d'Urraitheoirí ar Chláir do Leanaí a gcuid táirgí agus/nó seirbhísí a shuíomh sa chlár urraithe. **F/18**

15. Srianata agus Toirmisc

1. Sonraíonn Alt 8 agus Alt 9 den Chód Ginearálta maidir le Cumarsáidí Tráchtála srianata agus toirmisc ar réimse seirbhísí agus earraí. Ach amháin i gcás go gcuirtear a mhálairt in iúl, bainfidh na toirmisc agus na srianata sin le cumarsáidí tráchtála a thagann laistigh de scóip an Chóid seo.
2. I dteannta na srianata agus na dtoirmeasc atá liostáithe sa Chód Ginearálta maidir le Cumarsáidí Tráchtála sin, tá toirmeasc ar chumarsáidí tráchtála do leanaí ina bhfuil an méid seo a leanas:-
 - Seirbhísí nó táirgí Geallchuir agus Cluichíochta (ach amháin an Crannchur Náisiúnta faoi mar a cheadaítear de réir an Achta um Chranncuir Náisiúnta 1986).

- Táirgí agus seirbhísí tanúcháin (sainmhínítear ‘tanú’ mar seo: meáchan a laghdú, a shrianadh nó a rialú).
- Seirbhísí a chuireann daoine in aithne dá chéile nó a dhéanann coinní eatarthu.
- Seirbhísí de chineál gnéasach.
- Teileashiopadóireacht.
- Suíomh Táirgí ar son Íocaíochta.
- Fógraíocht scáileán roinnte, fógraíocht idirghníomhach agus fógraíocht fhíorúil.
- Gnáthaimh cosmaideacha máinliachta agus neamh-máinliachta.
- Fir nó mná feasa, seirbhísí síceacha, etc.

Ba chóir go mbeadh craoltóirí ar an eolas go bhfuil aicmí eile de chumarsáidí tráchtála toirmisceithe nó teoranta nó go gcuireann forálacha reachtúla nó rialacháin sriantaí orthu. Tá treoir i dtaobh na bhforálacha sin san Aguisín atá leis an gCód seo agus níor chóir glacadh leis gur treoir uileghabhálach an treoir sin. **F/18**

Aguisíní

1. Reachtaíocht a Bhaineann

Seo a leanas treoir neamh-uileghabhálach den phríomh-reachtaíocht gur féidir léi cumarsáidí tráchtála in Éirinn a theorannú nó a rialú nó tionchar eile a bheith aici orthu. Is mar threoir amháin atá an liosta seo agus tá sé go hiomlán ina ábhar don duine aonair na forálacha ábhartha reachtacha a chinntiú a d'fhéadfadh a bheith i bhfeidhm i ngach cás maraon le haon nuashonruithe, aisghairmeacha nó leasuithe a dhéantar ar an reachtaíocht ábhartha.

Reachtaíocht Chraolacháin

An tAcht um Údarás Craolacháin, 1960.
An tAcht um Údarás Craolacháin (Leasú), 1976.
An tAcht Craolacháin agus Raidió-Theileagrafaíochta, 1988.
An tAcht Craolacháin, 1990
An tAcht Craolacháin, 2009

Reachtaíocht Náisiúnta Eile

Achtanna Uchtála, 1952 go 1998

An tAcht um Leigheasanna Ainmhithe, 1993.
Rialacháin Leigheasanna Ainmhithe (Rialú ar Díol) 1985 - 1991 (I.R. 258/1985, I.R. 244/1991)

Acht um Gheall-Chur, 1931
An tAcht Cumann Foirgníochta, 1989 mar atá leasaithe ag Acht na bliana 2006

Acht an Bhanc Ceannais agus Údaráis Seirbhísí Airgeadais na hÉireann, 2003

Achtanna an Bhainc Ceannais 1942-1998

Achtanna um Scrúdóireacht Scannán, 1923- 1970.

Achtanna um Chinsireacht Fhoilseachán, 1929 go 1967.

Rialacháin um Chinsireacht Fhoilseachán 1980 (I.R. 292/1980)

Acht an Bhanc Ceannais agus Údaráis Seirbhísí Airgeadais na hÉireann, 2003 agus 2004

Achtanna an Bhainc Ceannais 1942-1998

Achtanna um Scrúdóireacht Scannán, 1923- 1992.

Achtanna um Chinsireacht Fhoilseachán, 1929-1967.

Rialacháin um Chinsireacht Fhoilseachán 1980 (I.R. 292/1980)

An tAcht um Gháinneáil ar Leanaí agus Pornagrafaíocht Leanaí, 1998

An tAcht um Gháinneáil ar Leanaí agus Pornagrafaíocht Leanaí (leasú), 2004

Achtanna na gCuideachtaí, 1963-2009.

An tAcht um Chreidmheas do Thomhaltóirí, 1995.

An tAcht um Chreidmheas do Thomhaltóirí, 1995 (Alt 28) Rialacháin, 1996. I.R. 245/1996

An tAcht um Chosaint Tomhaltóirí, 2007.

Ordú um Fhaisnéis do Thomhaltóirí (Fógrán i dtaca le Léiriúcháin Ceolchoirme nó Amharclainne), 1997. (I.R. 103/1997)

Ordú um Fhaisnéis do Thomhaltóirí (Fógráin) (Nochtú Leas Gnó), 1984. (I.R. 168/1984)

An tAcht Cópchirt, 1963.

An tAcht Cópchirt agus Ceart Gaolmhar 2000 agus 2004. An tAcht um Chomhar Creidmheasa 1997.

An tAcht um Cheartas Coiriúil (Cionta Gadaíochta agus Calaoise), 2001

Achtanna um Chosaint Sonraí, 1988 agus 2003 . Achtanna Tora Déiríochta, 1924 go 1947

An tAcht um Chlúmhilleadh 2009

Achtanna Cosanta, 1954 go 2007

An tAcht um Ghníomhaireacht Fostaíochta, 1971.

Rialacháin i leith Gníomhaireachtaí Fostaíochta, 1972 go 1993. (I.R. 27/1971, I.R. 255/1972, S.I 49/1993)

Achtanna um Chomhionannas Fostaíochta 1998 agus 2004 Achtanna um Chearrbhachais agus Crannchuir, 1956 go 1979

An tAcht um Shainmharcáil 1981

Rialacháin Sláinte (Bia i gcomhair Feidhmeanna Cothaitheacha ar leith), 1991. (I.R. 331/1991)

Fruilcheannach agus Díol Creidmheasa (Ordú Fógraíochta), 1961.(I.R. 183/1961)

An tAcht Maoine Tionscail agus Trachtála (Cosaint), 1927 go 1958

An tAcht Taighde Tionscail agus Caighdeán, 1961 agus 1979.

Achtanna Árachais 1909 go 2000

An tAcht um Idirghabhálaithe Infheistíochta, 1995 Achtanna Ceadúnúcháin 1833 go 2008

An tAcht um Chúiteamh d'Infheisteoirí, 1998.

Na Rialacháin um Tháirgí Leighis (Rialú na Fógraíochta) 2007 (I.R. 541/2007)

Na Rialacháin um Ullmhóidí Leighis (Bileoga Lipéadaithe agus Pacáistithe) 1993 – 1999 (I.R. 71/1993, I.R. 440/1994, 187/1999)

Na Rialacháin um Ullmhóidí Leighis (Ceadúnú, Fógraíocht agus Diol) 1984 – 1994 (I.R. 210/1984, I.R. 347/1989, I.R. 70/1993, I.R. 439/1994)

Na Rialacháin um Ullmhóidí Leighis (Oideas agus Rialú Soláthar) 2003 mar atá leasaithe (I.R. 540/2003)

Na Rialacháin um Ullmhóidí Leighis (Ceadúnú agus Diol) 1998 (I.R. 142/1998) agus 2001

Achtanna Marcanna Earraí Ceannaíochta, 1970.

An tAcht Méadreolaíochta 1996

Achtanna Bainne agus Déirithe, 1935, agus 1956

An tAcht um Thrádáil O cáideach, 1979, mar atá leasaithe ag An Acht Corr-Thrádála 1995

Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003

Acht na Radharcmeastóirí 1956 agus 2003 Package Holidays and Travel Trade Act, 1995

Ordú um Phraghsanna agus Táilli (Ráitis cáin-iniatacha) 1973 (I.R. 9/1973) Achtanna Sláinte Poibli (Tobac) 2002 go 2009

Achtanna Croise Deirge, 1938 go 1954

An tAcht um Dhiol Earraí agus Soláthar Seirbhísi, 1980

Achtanna Aturnaethe 1954 – 2002 Rialacháin Aturnaetha (Fógraíocht), 2002 (I.R. 518/2002)

Na hAchtanna Aturnaetha 1954-2002. An tAcht um Stocmhalartáin, 1995

An tAcht um Tháirgí Tabac (Fógraíocht, Coimircíocht Agus Spreagadh Diolachán a Rialú), 1978.

Rialacháin um Tháirgí Tabac (Fógraíocht, Coimircíocht Agus Spreagadh Diolachán a Rialú) 1991-2009 (I.R. 326/1991, I.R. 215/2000, I.R. 243/2009).

Achtanna um Thrácht Cuartaíochta, 1939 go 1970

Achtanna na dTrádmharcanna 1996

Na hAchtanna um Bainc Thaisce Iontaobhas, 1989 agus 2001

An tAcht um Iontaobhais Aonad 1990

Cearta

An tAcht um Stádas Comhionann 2000 go 2004 – Acht 2000

An tAcht um Chomhionannas 2004

An tAcht fán gCoinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine 2003 An tAcht um Thoirmeasc ar Ghríosú chun Fuatha, 1989

Reachtaíocht Bunaithe san Eoraip

Treoir On gComhairle 2010/13/EU (An Treoir um Sheirbhísí Meán Closamhairc)

I.R. Uimh. 258/2010 (Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Seirbhísí Meán Closamhairc) 2010)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (CE) uimh. 2200/96 mar atá leasaithe ag 2699/2000 agus Rialachain na gComhphobal Eorpach (Torthaí agus Glasraí) 1997 (I.R. 122/1997)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Údarú, Cur ar an margadh, Feidhm agus Rialú Rialacháin um Thráchtáil Leictreonach (Treoir 2000/31/CE) (I.R. 68/2003)

Rialachain na gComhphobal Eorpach (Sainmhíniú, Tuairisciú agus Tíolacadh Biotáille) 1995 (I.R. 300/1995)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Definition, Description and Presentation of Aromatised Wines, Aromatised Wine-Product Cocktails) 1998 (I.R. 254/1998)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Aicmiú, Pacáistiú agus Lipéadú Lotnaidicídí) 1994 (I.R. 138/1994)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Aicmiú, Pacáistiú agus Lipéadú Táirgí Cosanta Plandaí Agus Táirgí Bithicídeacha) 2001 (I.R. 624/2001)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Co-operation between National Authorities Responsible for the Enforcement of Consumer Protection Laws) 2006 (I.R. 290/2006)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Táirgí Cosmaideacha) 1997–2006 (I.R. 87/1997, I.R. 213/1998, I.R. 150/2000, I.R. 203/2000, I.R. 373/2006)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Distance Marketing) of Consumer Financial Services) Regulations 2004 (I.R. 853/2004)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Distance Marketing) of Consumer Financial Services) (Leasú) 2005 (I.R. 63/2005)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Food Supplement) 2003 (I.R. 539/2003)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Infant Formulae and Follow-on Formulae) 1998 go 2000 (I.R. 243/1998, I.R. 446/2000)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Lipéadú. Tíolacadh agus Fógairt Ábhair Bhia) 2000 agus 2002 (I.R.92/2000, I.R. 483/2002)

Creat- Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Árachas Saoil) 1994 (I.R.360/1994)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Fógraíocht Mhíthreorach) 1988 (I.R.134/1988)

Treoracha maidir le Fógraíocht Mhíthreorach agus Chomparáideach- 84/450/EEC, 97/55/EC, 05/29/EC

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Ainmneacha agus Lipéadú Táirgí Teicstíleacha) 1998 (I.R. 245/1998)

Creat- Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Árachas Neamh-Shaoil) 1994 (I.R. 359/1994)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Riachtanais Praghsanna Táirgí a Thaispeáint) 2002 (I.R. 639/2002)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Iarmhair Lotnaidicídí) (Ábhair Beathúcháin) 1992 (I.R. 40/1992)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Protection of Consumers in Respect of Contracts Made by Means of Distance Communications) 2001(I.R. 207/2001)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Protection of Consumers in Respect of Contracts Made by Means of Distance Communications) (Leasú) 2005 (I.R. 71/2005)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Protection of Geographical Indication and Designations of Origin for Agricultural Products and Foodstuffs) 1995 agus 1999 (I.R. 148/1995) (I.R. 275/1999)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Protection of Geographical Indication and Designations of Origin for Agricultural Products and Foodstuffs) 1995 agus 1999 (I.R. 148/1995, I.R. 275/1999)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Television Broadcasting) Regulations, 1999 (I.R. 313/1999)

Treoracha Eorpacha 89/552/EEC (RI 215/1991) agus 97/36 EC (I.R. 313/1999)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Undertakings for Collective Investments in Transferable Securities) 2003 (I.R. 211/2003) (mar atá leasaithe)

Rialacháin um Mhí-úsáid Margaidh (Treoir 2003/71/EC) 2005 (I.R. 342/2005)

Rialacháin um Chosaint Tomhaltóirí i gcás Conarthaí a Rinneadh trí Chian-Chumarsáidí (Leasú) 2005 (I.R. 71/2005)

Rialacháin um Nimheanna (Rialú Iarmhairt i mBia de Bhunús Ainmhíoch) 1985 agus 1986 (I.R. 257/85, I.R. 236/86)

Rialacháin um Réamheolairí (Treoir 1924/71/EC) 2005 (I.R. 324/2005)

Treoir 1924/2006 an Chomhphobail Eorpaigh ar Éilimh i leith Cothú agus Sláinte a Dhéantar maidir le Bia

2. An tSamhail um Phróifíliú ar Chothaithigh

Do chuspóirí an Chóid seo ba chóir feidhm a bhaint as an tSamhail maidir le Próifíliú ar Chothaithigh atá forbartha ag an UK Food Standards Agency le measúnú a dhéanamh ar an bhfuil cumarsáid tráchtála ar son táirge nó seirbhís a bhfuil leibhéal ard saille, sóidiam nó siúcra ann agus dá bhrí sin go bhfuil sé faoi réir srianta agus rialúcháin. Tá trí chéim ann le scór foriomlán do bhia nó deoch a ríomh.

i) Ríomh iomlán na bpointí 'A'

Is féidir uasmhéid de dheich pointe a thabhairt do gach cothaitheach.

Iomlán na bpointí 'A' = (pointí le haghaidh fuinnimh) + (pointí le haghaidh saille sáithithe) + (pointí le haghaidh siúcra) + pointí le haghaidh sóidiam). Taispeánann an tábla seo a leanas na pointí a scóráltar, ag braith ar an méid de gach cothaitheach i 100g den bhia nó den deoch.

Leithdháileadh na bpointí do Chothaithigh 'A'

Pointís	Fuinneamh (kJ)	Saill Sháithithe (g)	Iomlán Siúcra (g)	Sóidiam (mg)
0	< 335	< 1	< 4.5	<90
1	>335	>1	>4.5	>90
2	>670	>2	>9	>180
3	>1005	>3	>13.5	>270
4	>1340	>4	>18	>360
5	>1675	>5	>22.5	>450
6	>2010	>6	>27	>540
7	>2345	>7	>31	>630
8	>2680	>8	>36	>720
9	>3015	>9	>40	>810
10	>3350	>10	>45	>900

I gcás go bhfaigheann bia nó deoch áirithe 11 phointe 'A' níos mó ansin ní féidir leis pointí a scóráil le haghaidh próitéine ach amháin má fhaigheann sé scór de chúig phointe le haghaidh torthaí, glasraí agus cnónna.

ii. Ríomh iomlán na bpointí 'C'

Is féidir uasmhéid de chúig phointe a thabhairt do gach cothaitheach/comhábhar bia. Iomlán na bpointí 'C' = (pointí le haghaidh % cion torthaí,glasraí & cnónna) + (pointí le haghaidh gairbhsí [NSP nó AOAC]) + (pointí do phróitéin).

Taispeánann an tábla seo a leanas na pointí a scóráltar, ag braith ar an méid de gach cothaitheach/comhábhar bia i 100g den bhia nó den deoch:-

Leithdháileadh Pointí do Chothaithigh ‘C’

Cion torthaí, glasraí agus cnónna, gairbhseach agus próitéin).

Pointí	Torthaí, Glasraí agus Cnónna (%)	Gairbhseach N&P (g)	Nó Gairbhseach AOAC ⁴ (g)	Proitéin (g)
0	<40	<0.7	<0.9	<1.6
1	>40	>0.7	>0.9	>1.6
2	>60	>1.4	>1.9	>3.2
3	-	>2.1	>2.8	>4.8
4	-	>2.8	>3.7	>6.4
5	>80	>3.5	>4.7	>8.0

iii. Ríomh an Scór Foriomlán

Sa chás go bhfaigheann bia scór atá **níos ísle ná 11 pointe ‘A’** ansin déantar an scór foriomlán a ríomh mar seo a leanas:

lomlán na bpointí ‘A’ (fuinneamh + saill sháithithe + siúcraí + sóidiam) lúide iomlán na bpointí ‘C’ (torthaí, glasraí agus cnónna + gairbhseach + próitéin)

Sa chás go bhfaigheann bia scór de **11 pointe ‘A’ nó níos mó** ach go bhfaigheann sé scór de 5 pointe la haghaidh torthaí, glasraí agus cnónna ansin ríomhtar an scór foriomlán mar seo a leanas:

lomlán na bpointí ‘A’ (fuinneamh + saill sháithithe + siúcraí + sóidiam) lúide iomlán na bpointí ‘C’ (torthaí, glasraí agus cnónna + gairbhseach + próitéin)

Sa chás go bhfaigheann bia scór de **11 pointe ‘A’ nó níos mó agus scór atá níos ísle ná 5 pointe le haghaidh torthaí, glasraí agus cnónna**, ansin déantar an scór foriomlán a ríomh mar seo a leanas:

lomlán na bpointí ‘A’ (fuinneamh + saill sháithithe + siúcraí + sóidiam) lúide iomlán na bpointí le haghaidh gairbhseach + na pointí le haghaidh torthaí, glasraí agus cnónna (níl sé ceadaithe scór a thabhairt le haghaidh próitéine)

Rangaítear **bia** mar bhia ‘nach bhfuil an-shláintiúil’ sa chás go bhfaigheann sé scór de **4 pointe nó níos mó agus go dtagann sé faoi réir na srianta atá sa Chód**

Chun tuilleadh eolais a fháil ar an gcaoi a bhfuil an tsamhail seo le cur i bhfeidhm, féach an treoir atá curtha ar fáil ag an BAI agus atá foilsithe ar www.bai.ie.

⁴ Ba chóir ceann de na colúin ina luaitear gairbhseach cothaitheach a roghnú leis an gcaoi ina ndearna an déantóir cion gairbhseach an bhia nó an di a ríomh a thaispeáint.